

Tjänsteskrivelse

Datum: 2025-06-11

Diarienummer: KS/2024:163

Enhet/Verksamhet: Kommunledningsstaben

Ansvarig chef: Johan Örnberg, Kommundirektör

Handläggare: Maja Halling, Hållbarhetsstrateg

Uppföljning av miljö- och energiplan september 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av uppföljningen av kommunledningsstabens arbete med miljö- och energiplanens åtgärder under första halvåret 2025.

Sammanfattning av ärendet

Eda kommuns miljö- och energiplan är en bilaga till hållbarhetsstrategin. Planen ger en nulägesbild av kommunens arbete inom klimat, miljö och energi samt lyfter viktiga utvecklingsområden. Den främjar också livskvalitet och social sammanhållning genom en mer hållbar samhällsutveckling vilket är viktigt för barns och ungas framtid och behov. Det långsiktiga målet är att uppnå noll nettoutsläpp till 2045.

Till planen hör en handlingsplan med åtgärdsplaner där de flesta förvaltningar och bolag har åtgärder att genomföra. Kommunstyrelsen är delaktig i 19 åtgärdsplaner. Av dessa har 10 punkter genomförts eller genomförs kontinuerligt, 2 punkter är mer än till hälften genomförda, 5 punkter har påbörjats och 2 punkter har ännu inte påbörjats.

Arbetet med åtgärdsplanerna medför inga stora ekonomiska konsekvenser i sig, men ekonomiska prioriteringar och insatser kommer att behövas i framtiden för att klara omställningen och bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi. Alternativet, att inte arbeta med klimatomställningen och en hållbar tillgång av energi, kommer kunna medföra stora negativa ekonomiska konsekvenser i framtiden.

Beslutsunderlag

Kommunledningsstabens tjänsteskrivelse

2025-08-19 Uppföljningsmall Miljö- och energiplan september 2025

Politisk beredning av ärendet

Ärendet bereds av allmänna utskottet och beslutas av kommunstyrelsen.

Förvaltningens beredning av ärendet

Eda kommuns miljö- och energiplan för 2024–2026 antogs den 21 februari 2024 och är en bilaga till hållbarhetsstrategin. Planen ger en nulägesbild av kommunens arbete inom klimat, miljö och energi samt lyfter viktiga utvecklingsområden. Till planen hör en handlingsplan med åtgärdsplaner där de flesta förvaltningar och bolag har åtgärder att genomföra. Dessa redovisas två gånger per år i nämnder, utskott och styrelser, och en sammanställning görs årligen för Kommunstyrelsen.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Miljö- och energiplanens övergripande syfte är hålla ihop åtgärdsarbetet med energi, miljö- och klimatfrågor i kommunen. Det görs genom att fokusera på sex specifika utvecklingsområden, ökad kunskap och styrning, levande natur och friska ekosystem, minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, hållbar samhällsplanering samt effektiv energianvändning och ökad andel förnybar energi. Planen främjar också livskvalitet och social sammanhållning genom att skapa en mer hållbar samhällsutveckling. Det långsiktiga målet är att uppnå noll nettoutsläpp till 2045.

Miljö- och energiplanen är i linje med principen om barnets bästa, eftersom den främjar livskvalitet och social sammanhållning genom att skapa en mer hållbar samhällsutveckling. Den kan också påverka barns rätt till hälsa och utbildning genom att skapa en renare och hälsosammare miljö. Även om barn och unga inte direkt har fått möjlighet att uttrycka sina åsikter i ärendet, kan de involveras i det framtida arbetet med planen.

Handlingsplanens åtgärdsplaner

Sammanställningen visar att av handlingsplanens totalt 19 åtgärdsplaner har 10 genomförts eller genomförs kontinuerligt, 2 planer är mer än till hälften genomförda, 5 planer har påbörjats och 2 planer har ännu inte påbörjats. Nedan listas åtgärdsplanerna i fallande ordning utifrån hur långt de kommit.

Genomförda eller genomförs kontinuerligt (G):

- Implementering av Agenda 2030 och de globala målen i organisationen pågår
- Förslag till hållbarhetsanalyser i tjänsteskrivelser har implementerats
- Chefer har erbjudits utbildning i hållbar utveckling
- Politiker har erbjudits utbildning i hållbar utveckling
- Hållbarhetsvecka har genomförts
- Kontinuerlig dialog med näringslivet förs om olika aspekter av hållbarhet
- Hemsidan är uppdaterad med information om en hållbar livsstil och hållbart företagande
- Flera initiativ för att öka delningsmöjligheter genomförs

- Ansvarig avdelning för samordning av kemikaliehanteringen i kommunen är utsedd
- Tillgången på energirådgivning har marknadsförts

Mer än till hälften genomförda (H):

- Grupp är bildad för vattenförvaltningsfrågor
- En stomme till plan för utbyggnad av laddinfrastruktur finns

Påbörjade (P):

- Arbetet med att hitta system eller metod för uppföljning av hållbarhetsarbetet utöver miljö- och energiplanen är påbörjat
- Ta fram information och handledning för hur krav med hänsyn till miljö och klimat kan ställas i upphandling har påbörjats
- Ansökan om att kranmärka kommunhuset är inskickad
- Implementering av reseriktlinjer är planerat till ledarforum under hösten
- Arbetet med att ta fram information om kemikalier vid inköp är påbörjat

Ej påbörjade (E):

- Sprida information om att odla i tätort
- Klimatväxlingssystem för tjänsteresor

I bilagan (Uppföljningsmall Miljö- och energiplan september 2025) redovisas Kommunledningsstabens arbete mer detaljerat

Ekonomisk konsekvens/finansiering

Arbetet med åtgärderna medför inga stora ekonomiska konsekvenser i sig då de i huvudsak är av utredande och strategisk karaktär med syfte att förbereda inför investeringar och ekonomiska prioriteringar i framtiden. Ekonomiska prioriteringar och insatser kommer att behövas i framtiden för att klara omställningen och bidrar till en långsiktigt hållbar ekonomi. Alternativet, att inte arbeta med klimatomställningen och en hållbar tillgång av energi, kommer kunna medföra stora negativa ekonomiska konsekvenser i framtiden.

Beslutet skickas till

För kännedom

-

För åtgärd

-

Bilaga. 3 Miljö- och energiplan 2024-2026 – Uppföljningsmall september 2025

Modell för uppföljning:

G = Genomförd helt eller i huvudsak genomförd eller pågår kontinuerligt

H = Genomförd till hälften eller mer

P = Påbörjad men ännu inte gjort hälften

E = Inte påbörjad

Datum: 2025-08-19

Verksamhet: Kommunledningsstaben

Åtgärd	Kommentar arbete och ev. uppföljning enligt plan <i>Vad har gjorts? Om inget gjorts, varför? (Ex. resursbehov)</i> <i>Förslag på fortsatt arbete, förbättringar eller ändringar</i>	Ev. uppföljning enligt plan	GHPE
1A	Implementera Agenda 2030 i verksamheten: <i>Föreläsning och workshop för chefer, centralt placerade tjänstepersoner och politiker för att påbörja implementering av Agenda 2030 i organisationen har genomförts. Kommunens övergripande mål har uppdaterats och Agenda 2030 och dess hållbarhetsmål har integrerats i dem.</i>	Löpande	G
1B	Se på möjligheten till olika metoder för uppföljning/kartläggning av miljö- och klimatarbetet för att fortsatt kunna prioritera åtgärdsarbete: <i>Arbetet med att kartlägga vilka lösningar som finns är påbörjat.</i>	Redovisat förslag senast 2025	P
1C	Ta fram ett förslag på införande av hållbarhetsanalyser i tjänsteskrivelser: <i>Ett övergripande arbetet med att revidera mallar för tjänsteskrivelser är genomförd. Medföljande tjänsteskrivelse är skriven i nya mallen där hållbarhetsaspekten och barnkonventionen fått utrymme.</i>	Presenteras för politiken senast 2025	G
1E	Chefer ska ges kompetensutveckling om miljö, klimat och hållbarhet minst en gång per år: <i>Utbildningstillfälle genomfördes under hållbarhetsveckan i mars.</i>	Genomfört 1 tillfälle/år	G
1F	Utbildningstillfälle för politiken inom hållbar utveckling och klimat: <i>Utbildningstillfälle genomfördes under hållbarhetsveckan i mars.</i>	Genomföra 1 utbildningstillfälle under perioden	G
1G	Ta fram information och handledning för hur krav med hänsyn till miljö och klimat kan ställas i upphandling: <i>Samarbete med upphandlingsenheten i att ta fram information och handledning för hur krav med hänsyn till miljö och klimat kan ställas i upphandling är påbörjat av ordinarie hållbarhetsstrateg som är tillbaka i september 2025. Hon kommer att fortsätta det arbetet vid sin tillbakakomst.</i>	Redovisade åtgärder/år.	P

1H	Genomför en Hållbarhetsvecka i Eda med målet att det ska bli ett återkommande event: <i>Den första hållbarhetsveckan är genomförd och den innehöll en rad aktiviteter, utbildningar och dagliga informationsinlägg i sociala medier.</i>	Genomförd vecka/år	G
1J	Skapa en dialog med näringslivet om hållbarhetsfrågor: - Näringslivet har i samverkan med Region Värmland erbjudits utbildning i hållbart, cirkulärt företagande - Samarbetsprojekt mellan skolan och näringsliv för att trygga framtidens kompetensförsörjning, Viktigt för den framtida social hållbarheten	Antal genomförda aktiviteter.	G
1K	Förbättra informationen på kommunens hemsida om en hållbar livsstil och miljömedvetna val: <i>Det finns nu en flik som heter hållbar livsstil som ger tips om hur man som privatperson kan minska sin klimat- och miljöpåverkan. Även företagare kan läsa tips om hur de kan bli mer hållbara.</i>	Genomförd åtgärd	G
2A	Bilda en intern arbetsgrupp för vattenfrågor kopplat till vattenförvaltningen: <i>Intern grupp har träffats tillsammans med samordnare från vattenrådet.</i>	Antal träffar/år Antal genomförda åtgärder	H
2F	Sprid information om möjligheten att odla i tätort: <i>Åtgärden var planerad till våren 2025, men markområdet som var aktuellt gick till byggnation av Violen.</i>	Genomförd åtgärd	E
3F	Kranmärk kommunhuset: <i>Ansökan är inskickad och besvarad. Den har inte godkänts då lokalerna hyrs ut och då kan inte vattenanvändningen kontrolleras.</i>	Genomförd aktivitet	P Utgår?
3G	Implementering av reseriktlinjer så att alla medarbetare har god kännedom om kommunens reseriktlinjer och chefer arbetar aktivt för att öka efterlevnaden av dessa: <i>Reseriktlinjerna ska ses över under våren 2025. Det är planerat för att riktlinjerna ska tas upp på ledarforum under hösten 2025.</i>	Minst två informationstillfällen på ledarforum.	P
3H	Inför ett klimatväxlingssystem för tjänsteresor: <i>Något formellt "klimatväxlingssystem" har inte implementerats. Det finns inga kostnader bokförda i kommunens verksamheter gällande flygresor utan i de fall det reses i samband med kurser/konferenser så är det företrädesvis kollektivtrafik som gäller. I andra hand används kommunens tjänstebilar och i sista hand privat bil.</i>	System infört senast 2026.	E
3I	Öka incitamenten för delningsmöjligheter och återbruk: <i>Det genomförs en rad olika initiativ i organisationen på temat. Dessa redovisas i den nämnd där åtgärden utförs.</i>	Genomförda aktiviteter	G
4D	Tillgängliggöra information om kemikalier för internt bruk för ökad förståelse och som kan användas som stöd till upphandling och inköp:	Genomförd åtgärd senast 2025.	P

	<i>Arbetet med att tillgängliggöra information om kemikalier i samband med inköp är påbörjat av ordinarie hållbarhetsstrateg som är tillbaka i september 2025. Hon kommer att fortsätta det arbetet vid sin tillbakakomst.</i>		
4G	Utse en ansvarig avdelning för samordning av kemikaliehanteringen i kommunen: <i>Kommundirektören har utsett Personalavdelning till ansvarig avdelning.</i>	<i>Utsedd ansvarig senast 2024. Åtgärden anses klar då utsedd finns. Samordningsarbetet sker därefter löpande.</i>	G
6E	Ta fram en plan för utbyggnaden av laddinfrastrukturen: <i>Arbetsgrupp för att ta fram en plan för utbyggnad av laddinfrastruktur är bildad och en tidplan finns.</i>	<i>Förslag till plan redovisas senast 2025.</i>	H
6F	Marknadsför och öka tillgången till energirådgivning för allmänhet, föreningar och små och medelstora företag: <i>För att marknadsföra och öka tillgången till energirådgivning för allmänheten, föreningar och små och medelstora företag har informationen på hemsidan uppdaterats under fliken näringsliv</i> <i>Energirådgivning till privatpersoner var en del av hållbarhetsveckan</i> <i>Kommunen deltar i projektet Lokal Energiledning Värmland (LOKEN), som samordnas av Glava Energy Center, för att stötta energiomställningen och skapa en regional samverkansarena</i>	<i>Redovisa genomförda aktiviteter.</i>	G

Allmänna utskottet

Protokollsutdrag 2025-09-08

§ 72 Uppföljning Miljö- och energiplan

Diarienummer: KS/2024:163

Allmänna utskottets beslut

Allmänna utskottet har tagit del av uppföljningen av kommunledningsstabens arbete med miljö- och energiplanens åtgärder under första halvåret 2025. Uppföljningen överlämnas till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Eda kommuns miljö- och energiplan är en bilaga till hållbarhetsstrategin. Planen ger en nulägesbild av kommunens arbete inom klimat, miljö och energi samt lyfter viktiga utvecklingsområden. Den främjar också livskvalitet och social sammanhållning genom en mer hållbar samhällsutveckling vilket är viktigt för barns och ungas framtid och behov. Det långsiktiga målet är att uppnå noll nettoutsläpp till 2045.

Till planen hör en handlingsplan med åtgärdsplaner där de flesta förvaltningar och bolag har åtgärder att genomföra. Kommunstyrelsen är delaktig i 19 åtgärdsplaner. Av dessa har tio punkter genomförts eller genomförs kontinuerligt, två punkter är mer än till hälften genomförda, fem punkter har påbörjats och två punkter har ännu inte påbörjats.

Arbetet med åtgärder medför inga stora ekonomiska konsekvenser i sig, men ekonomiska prioriteringar och insatser kommer att behövas i framtiden för att klara omställningen och bidra till en långsiktigt hållbar ekonomi. Alternativet, att inte arbeta med klimatomställningen och en hållbar tillgång av energi, kan medföra stora negativa ekonomiska konsekvenser i framtiden.

Beslutsunderlag

Kommunledningsstabens tjänsteskrivelse 2025-08-19
Uppföljningsmall Miljö- och energiplan september 2025

Beslutet skickas till

För kännedom

-

Eda kommun

För åtgärd

-

Sida 2 (2)